

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach . . .	2,65 "
Na pocztę, już z odnośniami . . .	2,80 "
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 "
Na pocztę już z odnośniami . . .	8,67 "

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —

OGŁOSZENIA:

na 4 stronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowe ogłoszenia się nie gwarantuje. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Sroda: Szymona Słupnika
Czwartek: Rozalji

CHOJNICE, czwartek dnia 4. września 1930 r.

Słońca wschód 5.15 zachód 18.43
Księżycy wschód 17.32 zach. — —

Więści o krótkiej treści

Lot francuskich lotników do Ameryki powiódł się w całej pełni. Na lotnisku w Curtisfeid powitał ich między innymi słynny lotnik amerykański Lindberg, który pierwszy odbył lot z Ameryki do Europy. Lotnicy francuscy potrzebowali do lotu daleko niebezpieczniejszego na zachód tylko 4 godziny więcej aniżeli swego czasu Lindberg do lotu z Ameryki do Europy.

Na locie do Ameryki zyskali Costes i Bellonte 2 miliony dolarów

Lotnik Costes przemówił przed mikrofonem na dźwięk następująco: Jesteśmy szczęśliwi, że ukończyliśmy naszą podróż, na którą długo się przygotowaliśmy. Mimo napotykanych trudności wielką przysługą były dla nas wiadomości o dobrym powietrzu. Mieliśmy bardzo dobry wiatr. Ucieszyliśmy się bardzo dobrem przyjęciem, jakie nam w Ameryce zgotowano

Bellonte oświadczył. Mieliśmy trochę mgły i nieco złe powietrze nad Nową Szkocją. Dlatego przybyliśmy z opóźnieniem — Szczęśliwi lotnicy otrzymali mnóstwo telegramów z życzeniami, między innymi od prezydenta Francji, od ministra lotnictwa, od ambasadora amerykańskiego w Paryżu. Dr. Eckener telegrafuje: Lot ten jest dziełem niezwykłym z którego lotnicy mogą być dumni. Złożyliście dowód, że możliwym jest przelot nad Atlantyką, jeżeli materiał jest tak samo dobry, jak załoga. Podziwiam odwagę i szybki lot pilotów i podzielam w zupełności wielką radość opinii publicznej Francji

W kopalni św. Czesława w Nowej Rudzie (Neurode) gdzie swego czasu wydarzyła się okropna katastrofa, zapalił się pył węglowy. skutkiem czego 80 wózków z węglem zostało wyrzuconych. Z ludzi nikt nie został dotknięty dlatego, że odbywała się właśnie zmiana załogi

Na wyżynie Tafilalet w Maroku przyszło do walk między oddziałem wojska francuskiego a tubylcami

Na pograniczu algiersko - marokańskim pod Tarda stoczył oddział policji konnej walkę ze szczerem Ait — Hammou, który poniósł wielkie straty. Francuzi mieli w zabitych zaginionych 1 oficera. 3 podoficerów i 18 legionistów, pozatem 2 oficerów i kilku legionistów rannych Z pośród wiernych Francji tubylców padło 24 ludzi, 12 jest rannych.

Masowy chrzest żydów dla karjery.

Pod takim tytułem podaje następującą notatkę żargonowy Hajnt z dnia 18-go sierpnia rbi.: „W dniach ostatnich przyjęła chrzest większa ilość aplikantów adwokackich, by móc objąć posady państwowe w charakterze radców prawnych. Jak się dowiadujemy, wszyscy ochrzczeni otrzymali przyrzeczone stanowiska”.

Samobójstwo kupca.

Wejherowo. W sobotę odebrał sobie tutaj życie przez powieszenie kupiec tekstylny Borchheim. Przyczyną rozpaczliwego kroku były kłopoty materialne, spowodowane kryzysem gospodarczym. Borchheim był doniedawna jednym z najbogatszych kupców w Wejherowie.

Ograniczenie imigracji do Kanady.

Rząd kanadyjski wkrótce przedsięwzięmie środki celem znacznego ograniczenia imigracji, która w ciągu ostatnich lat dochodziła przeciętnie do 160 tys. osób rocznie. — Rząd nie zamierza stosować żadnych ograniczeń do wykwalifikowanych rolników, posiadających dostateczne środki na nabywanie terenów uprawnych i zagospodarowywanie się.

Utrudnienia imigracyjne dadzą się głównie we znaki wychodźcom z Polski, Węgier, Finlandji i Niemiec, gdyż 4 te kraje dostarczały 60 proc. imigrantów.

Dr. jur Paweł Ossowski Toruń

O co walczymy

Niewiadomo, po raz który od maja 1926 roku wypchnięto znowu na front konstytucję. Ile razy ostatni Sejm zabierał się do zmian konstytucji, odraczano go zaraz po załatwieniu budżetów nawet komisja sejmowa obradująca nad jej zmianą, była sabotowana.

Polityczny obóz rządowy milczał o niej przez długie okresy. Wydobywano ją tylko w chwilach przesileni rządowych, pamiętamy np. ile było wykładów ministerjalnych w czasie przesilenia rządu pana Świtalskiego. Prawie wszyscy ministrowie objeżdżali kraj z wykładami o naprawie konstytucji, najwięcej sam pan Świtalski i to nawet podczas i po dymisji.

Obecnie całą winę naszego położenia wewnętrznego ponosi na rzekomo konstytucja. Wszędzie inne sprawy — więc i sprawy gospodarcze — mają iść na bok, tak przynajmniej powiedziało w ostatnim wywiadzie, słynnym dzisiaj już na cały świat. Nikt z nas nie zapomniał, że obecna konstytucja ma swe niedomagania. Lecz choć niedoskonała konstytucja, albo nawet niechlujnie napisana, zawsze jest lepsza aniżeli żadna. Anglja przez długie wieki nie posiadała w ogóle pisanej konstytucji, przez długi czas również i Francja. Mimo to w ostatnich generacjach nie czytano ani nie słyszano „aby w tych krajach jakikolwiek minister miał poważniejsze „wątpliwości konstytucyjne“, mianowicie aż tak wielkie że nie mógłby rządzić na podstawie istniejącej konstytucji. Tam przestraszano raz uznane zasady konstytucyjne a doskonalono i rozbudowywano je tylko na drodze legalnej.

Rządy sanacyjne w Polsce potępiły obecną konstytucję już w maju 1926 roku. Miały więc przez 4 i pół roku czas i sposobność przy sprawowaniu władzy pokazać w praktyce ducha nowych dobrych zasad konstytucyjnych. Gdyby rządy na serjo były szły tą drogą to dzisiaj byłoby łatwo wypróbowane już dobre zasady rządzenia wprowadzić do konstytucji.

Tymczasem mieliśmy dekret prasowy, dekret o rozszerzeniu wiadomości nieprawdziwych których stosowanie uniemożliwiałoby prawie zupełnie krytykę życia publicznego, otrzymaliśmy również nowy ustrój sądów powszechnych i zaprowadzono nowe zasady administracyjne. Wszędzie w drodze rozporządzenia Prezydenta R. P. Życie narodu pokazało, że jest silniejsze od de-

I.

kretów. Pierwsze dwa uchylono zupełnie z trzęciem usunięto najjaskrawsze przepisy dotyczące zwalniania, przenoszenia jako i awansowania sędziów. Były to próby rządu wkraczające głęboko w zasady konstytucyjne, a były fatalne. W innych dziedzinach prawie nie próbowano wogóle ulepszeń zasadniczych.

Nie tknięto zwłaszcza dziedziny podatkowości i ubezpieczeń społecznych. które najgłośniej wołały i wołają o reformę. możliwą zresztą tylko na drodze ustawodawczej przez Sejm i Senat — cóż, kiedy Sejm stale odraczano, a na żądanie jego, go nie zwolowano. Zato zajmowano się intensywnie przede wszystkim personaljami: usuwano nie jednych ze stanowisk, dobierano drugich, emerytowania nie tylko w hierarchji wojskowej ale i w cywilnej administracji i to nie tylko państwowej ale i komunalnej, przecież nawet rozwiązywano liczne magistraty i rady miejskie, najczęściej bez ujawnienia motywów — zajmowały czas i wysiłki prawie wszystkich władz. W dziedzinie ubezpieczeń społecznych np w kasach chorych, również zabrano się tylko do personalji: wysadzono jednych a wsadzono drugich, mianowicie komisarzy. Dotychczasowy system pozostał jednakowoż ten sam. Utarło się w Polsce mniemanie, że wszystko zależy od osoby, którą zamianuje się na urząd, byle zamieniono osoby nie tykające wadliwego systemu, to już wszystko będzie dobrze.

Tymczasem życie pokazało wyraźnie a w dziedzinie gospodarczej wprost brutalnie, że niema w Polsce osoby, która by starczyła za dobry system. Wszak sam „wódz sanacji“ ostatnio wypowiedział się za koniecznością zmiany systemu, której to zmiany rzekomo najwięcej potrzebuje konstytucja niestety nie wypowiedział się, żeby taka zmiana była również konieczna w sposobie dotychczasowego rządzenia Państwem.

A zatem po 10 latach na nowo ma być przyłożona ręka do fundamentów Państwa. Nowy Sejm i Senat mają się zająć zasadniczymi podstawami, na których ma spoczywać przyszłość Polski i sposób rządzenia krajem. Więć chodzi o sprawę najważniejszą jaką jakikolwiek naród kiedykolwiek zajmować się może. Rząd dotąd nie ogłosił żadnych konkretnych postulatów w przedmiocie zmian konstytucji być może, że jeszcze to uczyni.

Dr. Sahn wstąpił w ślady min. Treviranusa

Na pierwszym po ferjach letnich posiedzeniu plenarnym sejmku gdańskiego przy dyskusji nad położeniem rolnictwa w w. m. Gdańsku zabrał głos prezydent senatu dr. Sahn, który oświadczył m. in., że poza względami związanymi z ogólnowiatowym przesileniem gospodarczym na trudne położenie rolnictwa gdańskiego składa się i to, że Wolne Miasto złączone jest węzłem celnym i gospodarczym z Polską, wskutek czego władze wolnego miasta są skrepowane i nie mogą prowadzić samodzielnej polityki gospodarczej.

Przemówienie prezydenta dr. Sahma, a zwłaszcza ustęp o gospodarstwie zespoleniu Gdańska z Polską, przeznaczone było najwidoczniej na wywołanie odpowiedniego efektu zagranicą, o czym świadczy zresztą komentarze prasy gdańskiej.

„Danziger Neueste Nachrichten“ oświadcza, że słowa dr. Sahma o związaniu Gdańska z Polską w dziedzinie gospodarczej nie przejdą bez echa zagranicą i „wywołają wstrząsające wrażenie“.

Organ centrowy „Danziger Landeszeitung“ uważa, że „obecne trudne stosunki w wolnym

mięście nie dadzą się usunąć tak długo, dopóki obowiązywać będzie Traktat Wersalski. Dlatego też należy wysunąć z całym naciskiem hasło rewizji tego traktatu także z powodów gospodarczych“.

Szpiegostwo niemieckie na Pomorzu

Sprawą Pomorza i jego życiem gospodarczym społecznym, a ponadto całością jego granic, ich obroną oraz sprawami wojskowymi w różnych kierunkach, interesuje się nietylko rząd niemiecki i jego przedstawiciele w osobie ministra Treviranusa, lecz także i wywiad niemiecki. Dowodem tego aresztowanie w Tucholi w dniu 30 ubm emisariusza wywiadu niemieckiego, niejakiego Bronisława Hęciaka, który miał ścisły kontakt z przedstawicielami wywiadu niemieckiego. Hęciaka aresztowały kompetentne władze i przekazały do dyspozycji sędziego śledczego w Bydgoszczy. Szczegóły dochodzenia trzymane są w tajemnicy.

Drugi minister niemiecki przeciwko korytarzowi pomorskiemu

Berlin. Kampania wyborcza przeszła w stadium gorączkowej akcji werbunkowej. Na obszarze całej Rzeszy odbywają się niemal codziennie wiece i zebrania, na których wygłaszane są mowy programowe o treści wyraźnie agitacyjnej. Szczególną uwagę zwraca opinia publiczna na deklarację członków rządu niemieckiego, biorących żywy udział w kampanii wyborczej.

W niedziele w poszczególnych miastach występowało również kilku ministrów z niezwykle znamiennymi deklaracjami programowymi.

Na jednym ze zgromadzeń wyborczych Niemieckiej Partii Ludowej przemawiał gen. Seeckt na temat wewnętrznej i zewnętrznej polityki Niemiec. — Przechodząc do spraw rozbrojenia, gen. Seeckt oświadczył: Ograniczenia nakazane Niemcom przez traktat wersalski są najcięższe pod względem wojskowym. Pogotowie wojenne, zdaniem Seeckta, musi być w społeczeństwie niemieckim pełne, aby w razie niebezpieczeństwa nie dać się zaskoczyć. W razie niebezpieczeństwa nie należy nawet uchylać się przed dyktaturą. Ograniczenia ilościowe i jakościowe wojska niemieckiego muszą być zniesione. Ponieważ inne państwa nie zgodzą się nigdy na redukcję swoich sił zbrojnych do poziomu, w jakim znajdują się rozbrojone Niemcy, należy dążyć do zrównania Rzeszy pod względem przygotowania wojskowego z innymi krajami, gdyż jest to jedyna droga do uzyskania z powrotem należnego Rzeszy miejsca w szeregu państw suwerennych.

Na zebraniu przedwyborczym partii konser-

watywnej w Frankfurcie n/M. przemawiał minister Treviranus, który twierdził, iż żołnierze byłego frontu wojskowego nie mają żadnych iluzji co do układu locarneńskiego.

Socjal-demokratyczny minister Severing oświadczył, że korytarz jest cierniem, tkwiącym w ciele Europy. Partja jego uważa, że jedynie na wschodzie pozostanie w dalszym ciągu niezagojona rana, chociażby ją miano nazywać blizną. Jest to problem najcięższy do rozwiązania. Na tem samym zebraniu zabrał głos prof. Hoetzsch żądając agresywniejszej polityki zagranicznej Niemiec, opartej na układzie locarneńskim oraz na art. 19 paktu Ligi Narodów.

Na zgromadzeniu partji centrowej minister spraw wewnętrznych dr. Wirth zaznaczył m. in. że z punktu widzenia państwa konieczne jest, aby Breitscheid i Treviranus weszli w skład nowego rządu, który powstanie po wyborach do Reichstagu.

Hr. Westarp, czołowy kandydat konserwatywnej partji ludowej, której przywódcą jest Treviranus, przemawiając na publicznym zebraniu przedwyborczym, wręcz oznajmił, że dla partji jego istnieje jeszcze jedna droga, mianowicie droga bezwzględnej walki przeciwko wpływom socjal-demokratów w Rzeszy. Konserwatywna partja ludowa pod żadnym warunkiem nie zgadza się na tworzenie rządu razem ze stronnictwem socjal-demokratycznym. Jednym z głównych zadań partji konserwatywnej jest oderwanie centrum od socjal-demokracji.

Sytuacja polityczna

W poniedziałek obradował pod przewodnictwem prezesa Rybarskiego Klub Narodowy przy bardzo licznych udziałach posłów i senatorów. Tematem obrad była rozpoczynająca się kampania wyborcza.

Klub PPS odbył posiedzenie pożegnalne, zakończone wspólną fotografią z marsz. Daszyńskim na czele. Obradowało również Str. Chłopskie. W stronnictwie tem po napadzie na pos. Dąbskiego zaszła duża zmiana nastrojów. O ile poprzednio wypowiadano się przeciwko blokowi wyborczemu Centrolewu, o tyle obecnie większość skłania się do przystąpienia do bloku.

Po południu zebrała się komisja Centrolewu którego obrady toczyły się będą przez cały bieżący tydzień. W wyniku ich oczekiwane jest utworzenie bloku wyborczego, ustalenie listy państwowej i wydanie wspólnej odezwy wyborczej.

W gmachu sejmowym zjawilo się również kilku „sanatorów”. Mają oni dość rzadkie miny i nie tają, że wybory przyniosą BB. wielkie rozczarowanie. Pocięzają się nadzieją, że w trakcie wyborów przyjdzie okrojowanie (narzucać) konstytucji.

Tematem ożywionych rozmów kuluarowych był w Sejmie fakt odmówienia przez Centralną Kasę Państwową wypłaty pieniędzy na pensje marszałka, wicemarszałków i urzędników biur Sejmu i Senatu oraz woźnych. Wśród niższych funkcjonariuszy wiadomość ta wywołała prawdziwą konsternację.

W południe do ministra skarbu udał się urzędujący wicemarszałek Senatu p. Gliwiec, otrzymał jednak zapowiedź, że sprawę tę rozstrzygnie prezydium Rady Ministrów a przede wszystkim wicepremier p. Beck.

Byli posłowie Wyzwolenia — według informacji, pochodzącej z ich strony — postanowili wnieść pozwy cywilne przeciwko skarbowi kolejowemu o zwrot wydatków, poniesionych na podróże kolejami w dniu rozwiązania Sejmu, motywując to tem, że do wydania zarządzeń unie ważających legitymacje poselskie jest uprawniony marszałek Sejmu a nie minister komunikacji, gdyż według postanowień konstytucji urząd marszałka Sejmu po rozwiązaniu Izby trwa aż do chwili wyboru nowego marszałka i zarządzenie ministra komunikacji, unieważniające legitymacje poselskie, będące jednocześnie legitymacjami kolejowymi narusza prawo.

Kandydaci polscy do Reichstagu

Berlin. Ustalono następującą listę kandydatów polskich do Reichstagu: W dzielnicy I (Śląsk) kandydują na pierwszych miejscach: ks. Karol Koziołek, proboszcz z Grabiny, Arka Bożek, wójt z Markłowic. W dzielnicy II (Berlin i Niemcy środkowe) Andrzej Zydor z Berlina. W dzielnicy III (Westfalja - Nadrenja) dr. Jan Kaczmarek z Berlina Stan. Paszkowiak z Bochum, J. Olejniczak z Gelsenkirchen i Stan. Kwiatkowska z Herne. W dzielnicy IV (Prusy Wschodnie — Warmja Mazury - Powiśle) Gustaw Leiding, Hozambark-Mazury, ks. prob. Osiński Warmja i Jan Lengapowia. W dzielnicy V-tej (Pogranicze pruskie, Grenzmark) ks. prob. Maksym, Grochowski, Jan Budyń z Dąbrówki i Wincenty Piszczek ze Złotowa.

Na liście państwowej znajdują się: wybitny działacz polski dr. Jan Kaczmarek, litewski Mat-szula, duński Oldsen, fryzjski Budach i w. in.

Śledztwo przeciwko sabotażystom ukraińskim

Ze Lwowa donoszą:

W dniu 31 ub. mies. kierownictwo śledztwa w sprawie zamachów sabotażystów i akcji terrorystycznej w Małopolsce wschodniej objął prokurator dr. Mostowski.

Wszystkich aresztowanych w ubiegły piątek i sobotę członków Ukr. Organizacji Wojskowej, którzy prowadzili akcję sabotażową, oraz znalezione materiały obciążający przekazano sędziemu śledczemu.

Materiał, znaleziono w czasie ostatnich rewizji, m. in. mapy i plany wojskowe z wyliczeniem licznych obiektów i urządzeń kolejowych, pozwała przypuszczać, że aresztowania obejmą jeszcze większe kregi.

Kandydaci na stanowisko gen. komisarza wyborczego.

W poniedziałek odbyło się posiedzenie 4 prezesów Sądu Najwyższego, na którym postanowiono przedstawić prezesowi ministrów, zgodnie z przepisami ustawy o ordynacji wyborczej, następujących 3 kandydatów na stanowisko generalnego komisarza wyborczego: sędziego Sądu Najwyższego p. Giżyckiego, sędziego SN. p. Kaczyńskiego oraz sędziego SN. p. Lipińskiego.

Prezes ministrów przedstawi Prezydentowi Rzplitej wnioski o mianowanie jednego z powyższych trzech kandydatów generalnym komisarzem wyborczym.

Potężna manifestacja w obronie nienaruszalności naszych granic

W niedzielę stolica Polski w potężnej manifestacji wyraziła swój protest przeciwko zakusom niemieckim na całość granic Rzeczypospolitej. Plac Teatralny, będący terenem manifestacji, nie mógł objąć olbrzymich tłumów, które zwręta masą zalegały sąsiednie ulice. Ponad 10 tysięcy ludzi wszystkich kierunków politycznych stawilo się na wezwanie organizatorów, by zgodnym chórem dać wyraz swojemu oburzeniu na rosnące wciąż tendencje rewizjonistyczne w polityce niemieckiej, a w szczególności na szereg prowokacyjnych wystąpień min. Treviranusa.

Zebrani uchwalili rezolucję stwierdzającą, że społeczeństwo polskie sprzeciwia się zasadniczo zakusom niemieckim na nasze zachodnie dzielnice

Ujęcie morderców.

Gdynia. Jak już donosiliśmy, dnia 23 sierpnia zamordowano w Gdyni Tadeusza Maciołkę, pomocnika portjera w „Domu Kuracyjnym”. W kilka godzin po dokonaniu zbrodni miejscowa policja ujęła sprawców w osobach Bronisławów Furmana i Maciejewskiego. Furman urodzony i wychowany w Berlinie, 24-letni stolarz przyznał się do winy i twierdzi, że pomocnym w zamordowaniu Maciołki był mu Maciejewski, który jednak wypiera się udziału w morderstwie. Maciołkę za bito uderzeniem tępych narzędzi w głowę i zrabowano mu portmonek ze stu złotymi. Motywem zbrodni zdają się być porachunki osobiste. Furmana odstawiono do więzienia śledczego w Wejherowie a Maciejewskiego do Starogardu.

Projekt zmiany statutu W. M. Gdańska.

Berlin. Wyrok Międzynarodowego Trybunału w Hadze w sprawie Gdańska wywołał w politycznych kołach Berlina zrozumiałą konsternację.

Koła te wysuwają obecnie koncepcję zmiany statutu W. Miasta, w tym sensie, by umożliwiona mu była stała współpraca w międzynarodowych organizacjach. Usiłuje się nawet wzmóc stronie polskiej, że nie naruszy to w niczem jej istotnych praw w Gdańsku. Oczywiście mamy tu do czynienia ze zmianą taktyki. Widząc, że arogancją i wysuwaniem bezpodstawnych pretensyj nie się nie da wskórać, usiłują niemieccy adwokaci Gdańska apelować do wspaniałomyślności polskiej. Tym razem jednak za późno trochę. Mamy już tyle przykrych doświadczeń z Gdańskiem, że na żadne kombinacje, mogące choć w najmniejszym stopniu osłabić nasze prawa na terenie W. Miasta iść nie możemy. Niemcy rachują chyba na naszą naiwność, ale tym razem niewątpliwie się przerachują.

Min. Zaleski a żydzi.

Zydowska agencja telegraficzna donosi: Związek gmin żydowskich w Anglii otrzymał je niezliczone depezesz kondolencyjne z powodu zgonu znanego działacza żydowskiego Luciena Wolffa. Wyrazy współczucia nadeszła m. in. poseł rumuński w Londynie, p. Laptiew w imieniu rządu rumuńskiego, minister spraw zagranicznych Rzplitej Polskiej p. Zaleski, poseł norweski w Londynie, dyrekcja sekcji mniejszościowej Ligi Narodów, Eric Calban oraz szereg gmin żydowskich i organizacji pomocy na całym świecie.

Na porządku dziennym obrad sesji wrzesniowej Rady Ligi Narodów

znajdują się m. in. dwa punkty, dotyczące Wolnego Miasta Gdańska, a mianowicie — zmiana konstytucji Wolnego Miasta Gdańska, która będzie referowana przez ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji, Hendersona, oraz sprawa przystąpienia Gdańska do Międzynarodowego Biura Pracy, która to sprawa — jak wiadomo — została w sensie negatywnym rozstrzygnięta przez Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze.

W związku z temi sprawami gdańskimi udają się do Genewy na obecną sesję Rady Ligi: Komisarz Generalny Rzplitej Polskiej w Gdańsku minister Strassburger, Wysoki Komisarz Ligi Narodów w Gdańsku hr. Gravina i prezes senatu Wolnego Miasta p. Sahn.

ce i gotowe jest bronić całości terytorjalnej Rzeczypospolitej z bronią w ręku.

Po uchwaleniu powyższej rezolucji udał się pochód przed mieszkanie ministra spraw zagr. p. Augusta Zaleskiego. Wybrana z pośród zebra-nych delegacja udała się do p. ministra, podając mu o treści uchwalonej rezolucji.

W odpowiedzi p. min. Zaleski oświadczył oficjalnie, że rząd Polski zgodnie ze społeczeństwem stoi niewzruszenie na stanowisku nienaruszalności terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej i nie dopuści do naruszenia praw Polski w jakikolwiek sposób.

Oświadczenie p. min. Zaleskiego przyjęte zostało z entuzjazmem.

Manifestacje antyniemieckie w całym kraju

Katowice. W niedzielę w południe z inicjatywy Związku Oborny Kresów Zachodnich odbyła się na rynku katowickim manifestacja przeciwko zakusom na całość naszych granic, w związku ze znanym przemówieniem niemieckiego ministra Treviranusa. Zebrało się około 6,000 uczestników, którzy wysłuchali przemówień, wygłoszonych przez prezesa ZOKZ, dr. Nowaka, b. senatorki Bramowskiej, posła na Sejm śląski Gajdy i innych. Zebrani uchwalili przez aklamację rezolucję w których protestują przeciwko groźbom zamachu na zachodnie granice Polski i oświadczają że naród polski nie będzie nadal spokojnie przyglądał się prowokacjom niemieckim i ich oficjalnych przedstawicieli.

Lwów. Dnia 30 sierpnia r.b. odbyło się w Stanisławowie w sali teatru im. Moniuszki zebranie obywatelskie przy bardzo licznych udziałach wszyst-

kich kół społecznych Polski bez różnicy zapatrywań politycznych, zjednoczonych w Komitecie porozumiewawczym polskich związków i stowarzyszeń w Stanisławowie celem zaprotestowania przeciwko zakusom niemieckim na całość granic Rzeczypospolitej. Uchwalono rezolucję, którą prezydium zebrania złożyło na ręce wojewody.

Wilno. W niedzielę odbył się w Wilnie w sali miejskiej przy ul. Ostrobramskiej zwołany przez Zjednoczenie Pracy miast i wsi tłumny wiec, na którym całe Wilno wystąpiło jednomyślnie gorąco w obronie Pomorza i zaprotestowało najenergiczniej przeciwko prowokacyjnym zakusom niemieckim na całość granic Rzeczypospolitej, przybyłe na wiec, nie pomieściły się w sali i w obszernym westybulu. Dlatego też kilkaset osób wiecowało jeszcze przed gmachem na ulicy.

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 3. września 1930 r.

Ślub

Wczoraj popołudniu pobłogosławiony został w kościele farnym związek małżeński, pomiędzy p. Pawłem Blochem i córką znanego i szanowanego obywatela chojnickiego działacza narodowego p. Leona Szultkego z Chojnic Młodej parze „Szczęść Boże“!

Nowy rok szkolny w Państw. Gimn. klasycznym w Chojnicach.

Rok szkolny rozpoczął się we wtorek dnia 2 bm uroczystym nabożeństwem inauguracyjnym które odprawił ks. prefekt dr. Jank. W podniosłym kazaniu zwrócił się czcigodny ks. katecheta do młodzieży, której przypomniał obowiązki i cze kające ją w nowym roku szkolnym. Zachęcał do owocnej pracy, życząc aby praca ta jaknajlepsze wydała owoce, gdyż nigdy tak, jak właśnie w obecnym czasie Ojczyzna nasza nie potrzebowała obywateli wykształconych i zdrowo myślących. Po Mszy św. popłynęła przed tron Stwórcy pieśń „Boże coś Polskę“ śpiewana przez młodzież wypoczętą na wakacyjnych wycieczkach. Po nabożeństwie młodzież udała się do swych klas gdzie załatwiono formalności wstępne. Jako nowy profesor został delegowany przez Kuratorjum pan profesor Matysik.

Sukcesy sokołów Okr. chojnickiego w Grudziądzu

W ostatnią sobotę i niedzielę odbywały się w Grudziądzu zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo Dzielnicy Pomorskiej Sokoła. Na zawody wysłano również przedstawicieli Okręgu chojnickiego. Pierwszy start naszych sokołów na tak powanych zawodach uwieńczony został kilkoma sukcesami. Muszyński z Tucholi zdobył mistrzostwo kl. A w biegu na 200 m bijąc łatwo renomowanych Bydgoszczan w bardzo dobrym czasie 25 2/10 sekund. Ten sam zawodnik w biegu na 100 m zmusił doskonałego Bzdowskiego z Bydgoszczy do wycofania z siebie wszystkich sił zwyciężył ostatecznie Bzdowski spychając Tucholanina na (wielce zaszczytne) drugie miejsce z czasem 11,8/10 sek. Powany succ. odniósł również Labenz z Chojnic zdobywając mistrzostwo kl. B w rzucie dyskiem wynikiem 31,31 m. W kuli ponadto był szóstym, a w oszczepie czwartym. Wszechstronnemu Zawadzkiemu z Chojnic nie dopisywało szczęście. W klasie B uzyskał w biegu na 100 m drugą nagrodę z czasem 12,2/10 sek. Sztafeta okręgowa 4 razy 100 m druhowi mająca wielkie szanse na zajęcie jednego z czołowych miejsc nie startowała z powodu zwichnięcia nogi przez jednego z członków tejże. Przynać trzeba, że debiut naszych zawodników w Grudziądzu był w zupełności udany. Oprócz sukcesów odnieśli bowiem jeszcze inną korzyść. W dalszym doskonaleniu się lekkoatletycznym będą mogli wzo rować się na rekordzistach, mistrzach oraz czołowych zawodnikach polskich startujących w Grudziądzu z ramienia Okręgu II funkcje sędziów w Grudziądzu pełnili naczelnik Okręgu drh. Reszka z Rytyla oraz zastępca tegoż drh. Pakula z Tucholi.

Kredyt ulgowy dla rzemiosła.

Podajemy do wiadomości, że Dyrekcja Banku Gospodarstwa Krajowego przyznała dla rzemiosła nowy kredyt ulgowy w wysokości zł 45000 — na cały powiat chojnicki, łącznie z miastem Chojnice, oprocentowany 9 procent w stosunku rocznym, który ma być rozdzielony pomiędzy rzemieślników i drobnych przemysłowców.

Rzemieślnicy i drobni przemysłowcy zamierzający korzystać z wyżej wspomnianego kredytu winni stawić w terminie do 15 września br. u motywowane wnioski do Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności w Chojnicach, ulica Gdańska 23 z podaniem dwóch pewnych ręczycieli.

Ceny targowe w Chojnicach w dniu 3 9 30 roku

Nabiał: jajka 2 zł za mendel, masło 2,20 — 2,30 zł; ser 40 — 50 groszy

Jarzyny: marchew 10 groszy; buraki 10 gr. ogórki 15 — 20 gr; kartofle litr 8 gr; kapusta główka 10 gr; czenwona 15 — 20 gr; pomidory funt 40 gr; fasola 30—40 gr; kalafjory 0,20 — 1 zł szpinak 25 gr; sałata 15 gr; włoska 20 gr; kalarepa 20 gr; rzodkiew 15 — 20 gr; grzyby od 20 — 60 groszy miarka.

Owoce: jabłka 30 — 60 gr funt; gruszki 30 — 70 gr; śliwki 40 — 60 gr; wiśnie 40 gr miarka; cytryny 15 — 20 gr; morele 1,60 zł; jagody czarne 35 groszy litr.

Drób: kurczęta (para) 3 — 4 zł; kury 4 zł; gołąbki 0,90 — 1,20 zł; kaczkę 4 — 6 zł.

Ryby: liny 1,50 zł; szczupaki 1,60 zł; węgorze 1,80 zł; karpie 2 zł; karasie 1,20 zł; plotki 0,50 — 1 zł; leszcze 1,50 — 2 zł; sandacze 3 zł.

Mięso: wołowina 1 — 1,40 zł; wieprzowina 1,40 — 1,80 zł; słonina 1,60 zł; baranina 1 — 1,20 zł; cielęcina 0,90 — 1,20 zł; smalec 2 zł; sadło 1,60 zł

Małoletni kandydaci na lotników

Komitet Wojewódzki LOPP komunikuje, że w sprawie warunków przyjęcia do podoficerskiej szkoły lotniczej dla małoletnich w Bydgoszczy dokładne informacje mogą otrzymać wszyscy za interesowani na prowincji w Komitetach Powiatowych LOPP (w Starostwach).

Baczność! Wszystkich Panów Prezesów Zrzeszeń Urzędników i Związków Zawodowych uprasza się o przybycie dzisiaj w środę o godzinie 8 wieczorem do lokalu pana Pierzyńskiego dawn. Trzebiatowski przy ulicy Gdańskiej celem sprawozdania delegacji będącej u pana wojewody w sprawie dodatku kresowego.

Stan żniw na Pomorzu

W południowych powiatach Pomorza zdołano wszystkie zboża zimowe i lato sprzątać, przy naogół dobrym powietrzu. Na północnym Pomorzu, z wyjątkiem okolic o glebie lekkiej, gdzie zboża wskutek tegorocznej suszy szybko dojrzały jest jeszcze sporo, pszenicy i owsa w polu, których sprzęt wskutek ciągłych opadów jest utrudniony; miejscami zboże porosło. Prócz żyta i jęczmienia tylko część zbóż zdołano usunąć z pól; skoszone zboże jare i pszenica od tygodni stoją w mędelach i butwieją gdyż mokrych niepodobno sprzątać. Rolnicy skarżą się pominąwszy straty powstałe przez wyrośnięcie ziarna, że zabraknie paszy, ponieważ słoma ucierpiała wskutek nieustannych deszczów. Pod czas żniwowania dużo ziarna się wysypało i pozostało na ściernisku.

Powiat

Czersk, powiat chojnicki. (Oddalił się.) W sobotę dnia 28 sierpnia br. oddalił się z domu z pod opieki p. Osowskiego z Ostrowitego umysłowo chory Franciszek Kalisz.

— Dnia 27 sierpnia br. oddalił się chorowity Leon Lewiński z Czerska z domu rodzicielskiego w niewiadomym kierunku i dotychczas nie powrócił. Ponieważ Lewiński był nie uleczalnie chorym zachodzi obawa, czy nie popełnił samobójstwa.

Kłodawa, powiat chojnicki. (Z życia Towarzystwa Powstańców i Wojaków.) W dniu 31 sierpnia odbyło się miesięczne zebranie Towarzystwa Powstańców i Wojaków w Kłodawie w sali pana Narlocha. Na zebranie to oprzybył zarząd obwodowy w składzie prezesa pana Kanieckiego sekretarza pana Grygiela i skarbnika pana Pawłowicza. Zebranie zagałł prezes pan Wielowicki. Po załatwieniu wstępnych formalności udzielił prez. pan Wielowicki głosu prezesowi obwodowemu p. Kanieckiemu z Chojnic, który w treściwych słowach wyłuszczył zadania i cele towarzystwa i nawoływał do sprężystej i obowiązkowej pracy na niwie wojskowej dla dobra Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Mówcę nagrodzono hucznie oklaskami.

Sekretarz p. Grygiel przypomniał chwilę założenia tamtejszego towarzystwa w 1923 roku i ówczesny zapał do pracy, kiedy to zaraz na pierwszym zebraniu przystąpiło do Towarzystwa 28 członków i nawołyuje członków, aby nie ustawali w pracy i innych zachęcał.

W dyskusji ubolewali członkowie, że do Towarzystwa nie należą ludzie wpływowi, którzy zamiast świecić przykładem stoją zdala od Towarzystwa, a tylko raz w roku i to na dzień 3 maja raczą udzielić jakąś nagrodę dla Towarzystwa na zawody, a tem samem uważają, że już swój obowiązek spełnili. Podniesiono również ubolewanie, że z licznych urzędników pobliskiego Nadleśnictwa i innych urzędów żaden nie należy do Towarzystwa, nie poczuwając się do obowiązku służenia Ojczyźnie, aby w razie potrzeby być przygotowanym do jej obrony.

Giełda bydłowa

Poznań, dnia 2. IX. 1930.

Bydło:

- A. Woły:
- a) pełnomięsne wytuczone woły, najwyższej wartości rzeźnej, niezapręgane 130—138
 - b) pełnomięsne wytuczone woły od 2—3 lat 122—126

B. Stadniki:

- a) pełnomięsne, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej 120—126
- b) nietuczone 110—118
- c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione stare 106—100

C. Jąłowki i krowy:

- a) pełnomięsne, wytuczone jąłowki, najwyższej wartości rzeźnej 124—136
- b) pełnomięsne, wytuczone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7 122—126
- c) starsze wytuczone krowy i mniej dobrane młodsze krowy i jąłowki 108—120
- d) miernie odżywione jąłowki 90—96
- e) liche odżywione krowy 60—70

Cielęta tuczone:

- b) najprzedniejsze cielęta tuczone 160—164
- c) średnio tuczone cielęta i najprzedniejsze ssaki 150—154
- d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki 136—142
- e) liche ssaki 120—130

Owce:

- Opasy chlewne.
- a) jagnięta tuczone i młodsze skopy tuczone 140—150
 - b) starsze skopy tuczone, liche jagnięta tuczone i dobrze odżywione młode owce 200—132

Świnie:

- a) tuczone ponad 150 kg. żywej wagi —
- b) pełnomięsne od 120 do 150 kg. żywej

wagi	192—196
c) pełnomięsne od 100 do 120 kg. żywej wagi	184—190
d) pełnomięsne od 80 do 100 kg. żywej wagi	174—180
e) mięsne świnie ponad 80 kg.	168—172
f) maciory i późne kastraty	156—164

Przebieg targu bardzo spokojny.

Giełda bydłowa

Gdańsk, dnia 2. IX. 1930 r.

(Ceny za 50 kilogram żywej wagi.)

A. Woły:		Bydło	Gulden
a)	pełnomięsne wytuczone woły, najwyższej wartości rzeźnej	1. młodsze	43—42
		2. starsze	—
b)	pełnomięsne	1. młodsze	36—38
		2. starsze	—
c)	mięsne		—
d)	miernie odżywione		—
B. Stadniki:			
a)	młodsze pełnomięsne, najwyższej wartości rzeźnej		40—41
b)	pełnomięsne		33—35
c)	mięsne		30—32
d)	miernie odżywione		—
C. Krowy:			
a)	młodsze, pełnomięsne, najwyższej wartości rzeźnej		38—40
b)	pełnomięsne		32—34
c)	mięsne		22—24
d)	miernie odżywione		do 20
D. Jąłowki:			
a)	pełnomięsne, najwyższej wartości rzeźnej		42—43
b)	pełnomięsne		36—38
c)	mięsne		32—34

Cielęta

- a) najprzedniejsze cielęta tuczone 70—75
- b) najprzedniejsze ssaki 60—65
- c) średnio tuczone cielęta i średnie ssaki 35—40
- d) liche ssaki 25—40

Owce

- a) jagnięta tuczone i młodsze skopy tuczone 42—45
- b) starsze skopy tuczone, liche jagnięta tuczone i dobrze odżywione młode owce 84—38
- c) mięsne owce i skopy 28—30

Świnie

- a) tuczone ponad 150 kg. żywej wagi 58—59
- b) pełnomięsne od 120—150 kg. żywej wagi 57—58
- c) pełnomięsne od 100—120 kg. żywej wagi 56—57
- d) pełnomięsne od 80—100 kg. żywej wagi 53—55
- e) mięsne świnie 60—80 kg. żywej wagi —
- f) mięsne gonię 60 kg. żywej wagi —
- g) maciory i późne kastraty 53—54

RUCH w TOWARZYSTWACH

Towarzystwo Samodzielnych Kupców wzywa swych członków do wzięcia udziału w pogrzebie członka swego śp. Alfonsa Pierzyńskiego. Zbiórka przed miejskim domem chorych.

T. G. Sokół — Sekcja gier sportowych Dzisiaj w środę od godz. 6 wieczorem trening w piłkę nożną o liczny udział uprasza Kierownik

SMP żeńskie. Dziś ćwiczenia siatkówki na dziedzińcu szkoły wydziałowej Kierowniczka

SMP Jutro w czwartek ćwiczenia lekkoatletyczne i piłki nożnej na boisku w lasku miejskim.

ZUK. W piątek dnia 5 września br. o godz. 19.30 w lokalu pana Jażdżewskiego odbędzie się zebranie miesięczne tutejszego Koła o liczny udział członków prosi Zarząd

Zebranie Towarzystwa Polek odbędzie się w ten piątek dnia 5 września o godzinie 17 na Starostwie. Na zebranie to zaprasza członkinie i gości. Zarząd

Zebranie Towarzystwa Ziemianek odbędzie się w ten piątek dnia 5 września o godzinie 18 na Starostwie. Na zebranie to zapraszam wszystkie ziemianki powiatu chojnickiego. Zarząd

A. Sikorska, przew.

Związek Pracowników Umysłowych Zjed. Zaw. Polskie filja Chojnice. Zebranie w sobotę dnia 6 bm o godzinie 8,30 wiecz. w lokalu pana Seydy, przy Rynku. Z powodu bardzo ważnych spraw, winni wszyscy członkowie na zebranie przybyć Zarząd

Baczność Powstańcy i Wojacy w Chojnicach Miesięczne zebranie odbędzie się w środę dnia 3 września br. o godzinie 8 wieczorem w lokalu p. Seydy. Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy o liczny udział uprasza Zarząd

Podoficerowie Rezerwy Koło Chojnice. Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek dnia 4 bm o godzinie 20 w lokalu zebrania kolegi Jażdżewskiego plac Jerzego 5. Przybycie wszystkich kolegów konieczne. Zarząd

Jedność!

Baczność! Narodowa Partja Robotnicza i Zjed. noczenie Zawodowe Polskie w Chojnicach. W niedzielę dnia 7 bm o godzinie 8 wieczorem w lokalu pana Seydy przy Rynku. Zebranie zarządów, ich zastępców i mężów zaufania Filji Związków Kolarzy, Pracowników Umysłowych Robotników i Rzemieślników, Robotników rolnych leńnych i drogowych, Towarzystw kulturalno — Oświatowych i kościelnych, sympatyzujących ZNPK. Z powodu bardzo ważnych spraw uprasza się o punktualne i pewne przybycie. Porządek obrad na zebraniu Zwołujący.

Z POMORZA

Pelplin. Wypadek samochodowy zdarzył się w niedzielę rano na drodze z Rajków do Pelplina Dorożka samochodowa, wioząca ks. radcę Zarembe do Pelplina, skutkiem pęknięcia resoru uderzyła o drzewo. Uderzenie było tak gwałtowne, że ks. radca Z wpadł na szybę przednią, która pękła i przecięła mu skórę nad oczyma, przyczem oczy zalały się krwią. Ks. radcę odstawiono do szpitala, gdzie ranę opatrzył lekarz. Rana nie jest ciężka, lecz kilka dni będzie potrzeba do wyleczenia skutków wypadku.

Wesoły kącik

— Znowu pan wczoraj nie by w biurze
— Wczoraj było wesele, panie szefie.
— Zbyt często się pan bawi.
— Ależ, panie szefie, wczoraj wcale się nie bawiłem — to było moje wesele

— Pewien misjonarz po powrocie z Afryki znalazł się w towarzystwie, gdzie przeważały panie w mocno wydekoltowanych sukniach. Gospodarz tłumaczył się przed misjonarzem:

— No, trudno, taka obecnie moda...
— Ależ to nic, jestem z tym oswojony. Wszak przez 10 lat mieszkalem wśród dzikusów.

— Zupełnie nie mogę sypiać.
— Od jak dawna?
— Od kiedy komornik zabrał mi łóżko.

— Proszę o książkę pod tytułem „Mężczyzna jest panem domu”.

— Zechce pan pofatygować się do następnego pokoju, gdzie mieści się dział „Legendsy i baśnie”.

ROZMAITOŚCI.**Przed nowym okresem rozwoju radja na wsi.**

Wielkie znaczenie radja dla mieszkańców na szych miasteczek i wsi, szczególnie dla tych, którzy w rolniczym zawodzie pracują, w całej pełni widoczne jest dopiero w jesieni i zimie. Od tego okresu dzieli nas już krótki przeciąg czasu, to też komu na sercu leży zdobycie za pośrednictwem radja wielu cennych wiadomości ogólnych a także i fachowych z pogadanek rolniczych, kto chce być stale szybko informowanym o wydarzeniach w kraju i zagranicą, wreszcie szuka godziwej kulturalnej rozrywki, ten zawczasu pomyśleć winien o założeniu radjoaparatu.

Rozwojowi radja na wsi w okolicach bardziej odległych od nadawczych stacyj radjowych stała głównie na przeszkodzie konieczność posiada-

nia stosunkowo drogiego i kłopotliwego w obsłudze odbiornika lampowego, na którego kupno nie każdego rolnika stać w obecnych ciężkich czasach. To też ilość radjo odbiorników założonych na wsi stosunkowo jeszcze jest niewielka, mimo że radjo ma największe znaczenie właśnie dla wsi. Stan ten i jego przyczyny nie uszły uwagi Zarządu Polskiego Radja; zdając sobie sprawę z konieczności udostępnienia radja szerokim masom ludności wiejskiej, powzięto myśl wybudowania pod Warszawą wielkiej stacyj nadawczej o mocy dziesięciokrotnie większej od obecnie działającej stacyj, która umożliwiłaby (w promieniu 300 — 400 klm słuchanie radja z pomocą małych tanich aparatów kryształkowych. Było to mniej więcej rok temu. Obecnie komunikują nam, że budowa nowego olbrzyma radjowego owej najsilniejszej stacyj radjowej w Europie jest już na ukończeniu. Przemówi ona po raz pierwszy wysyłając swe fale na niezmiernie odległości, prawdopodobnie już w końcu roku bieżącego. Będzie to niewątpliwie początek nowego okresu w rozwoju radja w Polsce, okresu radjofonizacyj wsi. Ci którzy doceniając znaczenie radja, z braku środków jedynie nie mogli zdobyć się na założenie aparatu, wkrótce z groszowych nawet oszczędności posiadają możliwość korzystania z największego wynalazku ostatnich czasów.

Przetarg przymusowy

W środę, 10. 9. 30 o godzinie 11,30 sprzedam w lokalu p. Jazdźskiego Plac Jerzego 5, najwięcej dającemu za gotówkę:

4 płaszcze damskie
3 płaszcze męskie
1 szafa do bielizny
1 lustro i kanapę.

Sikora

Kom. miejski. 2048

Zioła lecznicze

według przepisów sławnych lekarzy, przeciw chorobom żołądka, kiszek, płuc, nerwów, wątroby, nerek, pęcherza - hemoroidom, upławom, obstrukcyj, kamieniom, żółciowym, kaszlow, astmie, blednicy, sklercie, atretyzmowi, reumatyzmowi etc

Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej!

Adres:

Liszki - Apteka.

Dziennie świeże

pomidory

poleca

K. Blaszczyk.**Wykwintne manicure 1 zł.**Dworcowa 72.
Krakowska.

Poszukuję

stolarzyLandowski
budowniczy.**Kino Nowości****W środę 3 bm. o godz. 8.15**Wielka tragedia matki poświęcającej 3 synów
molołochowi wojny! Pozostaje jej tylko**Ostatni syn**

Najpotężniejsza epopea miłości męzycznej.

W rolach głównych:

Margareta Mann rywalka **Mary Carr**,
dziarski, **Charles Morton** znany z „Czterech
Djabłów”, **Książę Leopold Habsburg**,
James Hall, **Francis Bushman**
i **June Collyer.**

Miłość męzyczna, miłość braterska, miłość kochanków
oto 3 namięt ości wzruszające w tym potężnym dramacie.
Lzy matek... groby młodości... pogrzebane nadzieje...

**Pomimo olbrzymich kosztów wynajmu filmu,
ceny wstępu zwykłe.**

Serja 30 złotych dni

w której

27.618.000 Złotychwygranych i wypłaconych będzie,
rozpoczyna się dnia 9. września,
a kończy 14. października b. r.Kto chce wziąć udział, kto potrzebuje walutę,
kto chce wygrać**750.000 złotych****350.000 „****150.000 „****100.000 „****75.000 „**itd. itd. n'echaj kupi los V. klasy 21. Loterji
Państwowej w kolekturze

A. Kunowskiego w Chojnicach
ul. Dworcowa 17. **Telefon 243.**

Cena losów: $\frac{1}{4}$ zł. 50 $\frac{1}{2}$ zł. 100
 $\frac{1}{1}$ los zł. 200.

Zaleca się pospieszyć z kupnem losów, gdyż
niewielki jest ich zapas. Wielkie są szanse wygrania,
gdyż połowa wszystkich losów, czyli co drugi los
bezwzględnie wygrać musi.

Kto nie gra, nie wygra.**Plecaki**

poleca

Księgarnia
„Dzien. Pomorskiego”.

Poszukuję
chłopca

do koni

Edmund Śliwiński,
mistrz rzeźnicki.

Poszukuję od 15. 9. 30 r.
starszą

dziewczynęz świadectwami, umiejącą
gotować.**B. Schill, Człuchowska 27.****Dom. W. Chełmy**

p. Brusy

poszukuje od zaraz
dziewczynę**do kuchni.**

Oszczędność pieniężna stanowi
źródło zdrowego kredytu dla
początną gospodarczych
wszystkich warstw narodu.

Kto chce korzystać z kredytu

sam winien oszczędzać, lokując
swoją płynny kapitał w —

Miejskiej
Komunalnej Kasie Oszczędności
w Chojnicach

CHOJNICE, Rynek 1. (ratusz)

Szanownej mej Klienteli z miasta i okolicy
podaję do łask. wiadomości, iż przeniosę mój

SKŁAD STROJU

z ulicy Dworcowej nr. 12 na
Rynek nr. 22.

MARTA SCHREIBER**Na przyjęcie pierwszej komunji świętej**

książki, różańce,
obrazki pamiątkowe
oraz gromnice

w wielkim wyborze

poleca

Księgarnia
Dziennika Pomorskiego

Na nowy rok szkolny:

Więznione ubranka dla dzieci i ubrania więznione, także
jaczki i pulowery, pończochy i bielizna

— tornistry szkolne torebki do śniadania teki do akt. —

Ludwik Rasch

Chojnice.